

Дарко Даничић

САДРУЖЕЋСТРАНЕЋИШИНЕ

ПОРЕКЛО

Град је шума
у којој дрвеће ноћу светли
као кукуруз ујесен –
ројеви свитаца нападну ноћ,
изуједају јој кожу.

Отуд несаница.

Звезде се оспу и не могу
да спавају од свраба
због којег град
пугује ноћу.

Месећ изгрева озлеђен
обрисима небодера –
истурених пиргова који дојављују
долазак ветра.

Отуд страх од непознатог.

У сребрном хладу дивовских крошњи
скривају се племена
којима припадамо ти и ја.
Заменили смо лукове и стреле
уљудним речима.

Ловину ћемо на пијаци откупити
од добрих људи
продајући им несаницу
и сопствени страх.

Отуд наша кућа
под прогнаним сводом.

ЗИМА НОМАДА

Прошло је време непозваних –
нико више неће доћи ненајављен.
Древни номади су скупили своје алатке:
несаницу, мобилне телефоне, лаптопове,
кључеве од кола и одлазе у свакодневне походе.
Изазим и ја, док град једновремено нестаје:
колико у тами, толико у белини, у влажном мирису
што снег га меко спушта
у онај касни део зимског дана
кад хладноћа сазрева као кристални анђео
а жудња за обманом постаје све јача.

Ходам кроз смрзнути талас зајапурених излога
док снег одмотава плочник испред мене.
Ветар је сабласно присутан и кад га не осећаш,
док се спуштам Северном магистралом,
од гробља наниже, одакле се цакли порцелански видик,

и видим:
тишина је та која леди светиљке и оне касне у времену.
То је тренутак кад можеш видети прошлост како се тањи
као да ће се век прекинути и остаћемо заувек негде између,
од свих времена која су нам била тесна, подједнако удаљени.
Мистериозна вештина кроћења младих звукова и чудно
баратање правцима скрива смисао вејавице.
Ноћ је високог ледостаја и чудних сновиђења –
из преврнуте посуде где се емајлирано дно
само наслућује у висини, претиче сирово и неуређено време.

Зима је чекање, одлагање стварности,
поезија у одсутности песника,

и у подсвести одложена одлука,
затечена безазленошћу пахуља које немилосрдно
мењају све око себе,

а свет још увек постоји, упркос променама –
упорно наставља да буде исти.

СЕЋАЊА

Облаци преносе сећања,
као персијски гласници, с краја на крај.
Понекад нешто од тога се проспе, у журби,
на дугом путу између древних завичаја океана.
Тако осетим кап у којој је врева детињства сачувана,
заборављени град и лица заустављена у времену,
безразложно срећни, јер их више нема.

Сећам се неког црвеног ћебета којим се мој отац покривао,
поподне, после ручка. У размекшаном времену ћебе је
упијало облик и боју очевог тела. То је била преобразена зебња
у којој сам боравио и која ме је, као кошуљица метка,
и снажила и ограничавала.

Тада су кестенови један другом пружали руке,
низ Пауновића брдо, као да су у непрестаном додавању.
Дани су били дуги, а будућност непотребна.

Поред калдрисане улице, застакљене сунцем,
чекао сам троме, прљаве камионе са црвеним таблицама
да нагло претрчим испред њих.
У изненађеним очима возача расло је небо
располућено крицима загрцнутих кочница.
Ја сам трчао, хватајући несаницу као слободу.
Није било страха, само узбуђење усудо у нарасле
бујице крвотока. Тако сам опробао своју сићушност.

Сада се облаци враћају и као чистота великих заблуда
неколико преосталих капи озари лице.
У њима трешње, цветале у комшијском дворишту.
Ни њих више нема. Никле су зграде које о животу
не казују ништа и чије срећно време је тек одаслато
неком у будућност.

Шта су та сећања, случајно ухваћена
као јато деверика у дуги алов?
Да ли су мудре поуке у њима, или нас само засењују,
као свраб немирних подвига, или лишће
чију обнаженост њишу годишња доба
у непрестаном раду.

НЕК ИДЕ ЖИВОТ

Ко се сећа жутих, дрвених клупа у муцавом „Ђири”,
и хука воза који се старомодно, као трола,
кочи за троми ваздух густим димом –
тај се свега може сетити.

Слободно се тад упуштах у смела маштања:
воће које опада незрело, да никад непча
не зажари препек, љут од младе снаге,
пуштах необазриво кроз ноћне крошње
међу трептаве откуцаје ћилибарских младежа.

Али, нек иде живот – тамо је опет лето
и мало испод пруге се купамо
у оплићалим вировима Љига, баш где се Качер
мокар од звезда, кроз врбе и пруће шуња,
као млађи брат по незакључаним фиокама.
Слика је плавооко замућена јер су
сва та млада тела отишла да остаре и да сазнају
шта су говорили мудраци уз смлачен шприцер
у делфијском диму градске кафане.

И кад помислиш: вредело би ово поновити,
никад се више не деси – узму други,
они који имају више разлога од тебе,
храбрији су, упорнији, зато им се невољно
предајемо, послушно заузимамо
њихове јелисејске облике, а напослед,
предавање је навика
која олакшава неред лавандиног мириса
у разбијеном језгру свакодневице,
хиљаду пута цеђене кроз промрзле прсте.

Зато подари судијама, са лакоћом губитника, те одлуке,
нек мисле да су и они нешто важно урадили
са твојом залуталом сенком, искрзаним данима
на којима игла грамофона упорно прескаче,

нек иде живот,
кад већ и невољне календе љуспају злато
а зима над крововима и месец
бораве у туђим очима;
мање је хладно, једнако далеко.

СА ДРУГЕ СТРАНЕ ТИШИНЕ

Тишина у својим речницима нема одредницу звук.
Каткад се само са оностраног прелије музика
и она добије те радознале очи
које осећаш на потиљку кад све замре.
И као што мудрац наслућује свет
који није видео, слика задрхти
на ушној шкољци слепог
пре него што је додиром утисне у памћење.

Годинама покушавам да докучим колико тишине
ослободи лист уздрхтао после кише,
да је препознам у невидљивом смислу старења
што те такне некако кад и гостопримљива усамљеност;
да научим да звук који ме распара
пропустим кроз себе и поново се,
као стрпљиви видик, склопим над њим.

И ослепели Бах, кад је пред смрт изненада прогледао,
само је потврдио већ наслућено –
раскошна усамљеност пати за музиком
која не производи звук, већ трептаје нечујног.
Зато је отишао немаран колико видљивог треба да чује.

У часовима као што је овај,
у спарно лето кад даљина дозрева у погледу,
а наш се иметак увећава за једно сасвим обично, тихо
сеоско поподне, толико удаљено од свега узбудљивог,
онострано се нагнуло над нама, никад ближе,
пружајући своју радосну руку мале, савршене тишине.

СВЕТЛОСТ

Лежим у поподневној соби
и гледам како се светлост у углу прозора
као плаха омица, неспретно запетљава
у паучину, немоћан да помогнем,
нестручан за питања спектра и луминисценције.

Та зрела светлост што већ рђа
по рубовима, што је већ све видела
слутећи невидљиво, уловљена, стари безгласно,
без резигнације, као кад се лист
обнажен гравитацијом спрема да падне.

Памтим је још неотврдлу,
у свиленкастом обрису детињства.
Једном сам је, у бунилу високе температуре
гледао како оживљава предмете по соби. Кришом
ми је читала из длана, мада је већ све знала.

Од тада сам расут с њеним честицама
које не могу више да ме врате,
обасјан тим видљивим обликом тишине,
насуканим у зеницу као у високе прозоре
у којима борави преломљено небо,

и кроз згрушани такт поподневног напева,
питама се шта је то чини поезијом.

ШТА ВИДЕ ИКС-ЗРАЦИ

Гледам рендгенски снимак
сопствених плућа и чудим се
лекарима како нису видели:
толике речи са оштећеним алвеолама,
маховину пропадљивих синтагми
расуту као Влашићи по влажном и сукрвичастом небу.

Препаднут скелет као љубавник у тами ормара
који нетремице чека да га неко муње у ребро –
то сам ја који не личим на себе,

непознати ратник што мужевно умеће главу
у стереотипну композицију у локалном
фотографском атељеу.

Није чудо што се гушим у медитативном талогу
испод упитника уздигнутих као бајонети заклети на ћутање,
нарочито кад су топле вечери
и кад месец у бунарској води леже младунце,
загрцнут стиховима
које не могу изговорити.